

Suvestinė redakcija nuo 2026-02-21

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [95-3372](#), i. k. 101301MISAK00000540

Nauja redakcija nuo 2023-01-01:

Nr. [D1-293](#), 2022-09-02, paskelbta TAR 2022-09-02, i. k. 2022-18253

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ APSAUGOS ZONŲ IR PAKRANČIŲ
APSAUGOS JUOSTŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2001 m. lapkričio 7 d. Nr. 540

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ 1.5 papunkčiu,

tvirtinu Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašą (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2022 m. rugsėjo 2 d. įsakymo Nr. D1-293
redakcija)

PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ APSAUGOS ZONŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS JUOSTŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarką ir paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų dydį prie upių, ežerų, tvenkinių, kanalų, nepratekamų dirbtinių vandens telkinių, kurie registruoti Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastre (išskyrus paviršinius vandens telkinius, priskirtus akvakultūros tvenkiniams), taip pat prie Kuršių marių rytinės pakrantės (nuo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pietinės ribos iki Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos valstybės sienos).

2. Tvarkos aprašu vadovaujamosi nustatant paviršinių vandens telkinių apsaugos zonas ir paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytame plane, žemėlapyje ir (ar) scheme, nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Paviršinio vandens telkinio apsaugos zona** – su paviršiniu vandens telkiniu besiribojantis palei paviršinio vandens telkinio ribą einantis nustatyto pločio sausumos ruožas, kuriame ribojama ūkinė veikla, galinti neigiamai paveikti vandens telkinio ir jo pakrančių ekosistemų stabilumą, pakeisti gamtinį kraštovaizdį ir jo estetiškes vertybes, pažeisti migracinių koridorių funkciją ir visuomenės teisę naudotis vandens telkiniais ir jų pakrantėmis.

3.2. **Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta** – paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos dalis, apimanti arčiausiai paviršinio vandens telkinio ribos esantį nustatyto pločio sausumos ruožą, kuriame užtikrinama visuomenės teisė naudotis vandens telkiniais, eiti jų pakrantėmis, sudaromos palankios sąlygos rekreacijai ir kitoms visuomenės reikmėms plėtoti, tačiau ribojama ūkinė veikla, galinti neigiamai paveikti vandens telkinio ir jo pakrančių ekosistemų stabilumą, pakeisti pakrančių gamtinį kraštovaizdį ir jo estetiškes vertybes, pažeisti migracinių koridorių funkciją.

3.3. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos melioracijos įstatyme.

II SKYRIUS PAVIRŠINIO VANDENS TELKINIO APSAUGOS ZONOS NUSTATYMAS

4. Nustatant paviršinio vandens telkinio apsaugos zoną, jos išorinė riba matuojama nuo Georeferencinio pagrindo kadastre (toliau – GRPK) nustatytos paviršinio vandens telkinio arba jo dengiamos teritorijos ribos (kuri prilyginama vietovėje esančiai paviršinio vandens telkinio vandens paviršiaus ribai su sausumos teritorija). Paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos išorinė riba suprantama kaip GRPK nustatyta paviršinio vandens telkinio arba jo dengiamos teritorijos ribai

lygiagreči linija, nutolusi nuo paviršinio vandens telkinio nustatytu atstumu į sausumos pusę.

5. Paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos išorinė riba nuo paviršinio vandens telkinio ribos arba jo dengiamos teritorijos ribos turi būti nutolusi tokiu atstumu (šis atstumas matuojamas horizontalioje plokštumoje):

5.1. prie Nemuno, Neries, Kuršių marių rytinėje pakrantėje (nuo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pietinės ribos iki Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos valstybės sienos), prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas yra didesnis kaip 200 ha, – 500 m, išskyrus išimtis, nustatytas Tvarkos aprašo 6 punkte;

5.2. prie Tvarkos aprašo 5.1 papunktyje nenurodytų 50 km ir ilgesnių upių, prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas yra 10–200 ha, – 200 m, išskyrus išimtis, nustatytas Tvarkos aprašo 6 punkte;

5.3. prie trumpesnių kaip 50 km upių, prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas yra 0,5–10 ha, prie dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas yra 2 ha ir didesnis, – 100 m, išskyrus išimtis, nustatytas Tvarkos aprašo 6 punkte;

5.4. upės, registruotos Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastrė (toliau – UETK), vagoje esančiam paviršiniam vandens telkiniui, kuris neregistruotas UETK, paviršinio vandens telkinio apsaugos zona nustatoma tokio dydžio kaip per jį tekančios upės vadovaujantis Tvarkos aprašo 5.1–5.3 papunkčiais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-37](#), 2024-01-30, paskelbta TAR 2024-01-30, i. k. 2024-01707

5.5. prie paviršinio vandens telkinio, kurio pakrantės apsaugos juosta nesiriboja su miesto ar miestelio teritorija ir netaikomos apsaugos zonos nustatymo išimties, nustatytos Tvarkos aprašo 6 punkte, paviršinio vandens telkinio apsaugos zona nustatoma iki miesto ar miestelio ribų.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [D1-23](#), 2026-02-20, paskelbta TAR 2026-02-20, i. k. 2026-02775

6. Paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos plotis toks pats kaip pagal Tvarkos aprašo III skyriaus nuostatas nustatytos paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos prie šių paviršinių vandens telkinių:

6.1. dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas – iki 2 ha;

6.2. kanalų;

6.3. miestuose ir miesteliuose esančių paviršinių vandens telkinių ir paviršinių vandens telkinių, kurių paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta patenka į miesto gyvenamąją teritoriją ar miestelį;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-37](#), 2024-01-30, paskelbta TAR 2024-01-30, i. k. 2024-01707

6.4. 5 km ir trumpesnių upių;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [D1-37](#), 2024-01-30, paskelbta TAR 2024-01-30, i. k. 2024-01707

6.5. prie su miško žeme besiribojančių 50 km ir trumpesnių upių, ežerų ir tvenkinių, kurių plotas yra 50 ha ir mažesnis.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [D1-37](#), 2024-01-30, paskelbta TAR 2024-01-30, i. k. 2024-01707

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-23](#), 2026-02-20, paskelbta TAR 2026-02-20, i. k. 2026-02775

7. Paviršiniame vandens telkinyje esančios salos, kurios plotas yra 3 ha ir mažesnis, paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos plotis toks pats kaip nustatytos pagal Tvarkos aprašo III skyriaus nuostatas paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos.

III SKYRIUS

PAVIRŠINIO VANDENS TELKINIO PAKRANTĖS APSAUGOS JUOSTOS NUSTATYMAS

8. Nustatant paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostą, šios juostos išorinė riba matuojama nuo GRPK nustatytos paviršinio vandens telkinio arba jo dengiamos teritorijos ribos (kuri prilyginama vietovėje esančiai paviršinio vandens telkinio vandens paviršiaus ribai su sausumos teritorija). Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos išorinė riba suprantama kaip GRPK nustatytai paviršinio vandens telkinio arba jo dengiamos teritorijos ribai lygiagreti linija, nutolusi nuo paviršinio vandens telkinio nustatytu atstumu į sausumos pusę.

9. Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos išorinė riba nuo paviršinio vandens telkinio ribos turi būti nutolusi tokiu atstumu (šis atstumas matuojamas horizontalioje plokštumoje):

Paviršinio vandens telkinio kategorija, dydis (ilgis ir (ar) plotas)	Į miesto gyvenamąsias vietas ir miestelius nepatenkančiose teritorijose	Miesto gyvenamosiose vietovėse ir miesteliuose
9.1. Kuršių marių rytinėje pakrantėje (nuo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pietinės ribos iki Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos valstybės sienos);	100 m	10 m
	50 m kaimo gyvenamosiose vietovėse, kurios iki 2023 m. sausio 1 d. patvirtintuose savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose priskirtos urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms	10 m
9.2. prie visų upių, kurių ištakos yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, jų upės ruožo ilgyje nuo ištakų iki 20-ojo km imtinai, taip pat prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas – iki 10 ha, prie dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas – iki 2 ha;	3 m	3 m
9.3. prie visų upių, kurių ištakos yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, jų upės ruožo ilgyje nuo 20-ojo km iki 100-ojo km imtinai (skaičiuojant nuo jų ištakų), prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas yra 10–200 ha, prie dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas – 2 ha ir daugiau, ir prie visų kanalų;	10 m	10 m

9.4 prie visų upių, kurių ištakos yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, jų upės ruožo ilgyje nuo 100-ojo km (skaičiuojant nuo jų ištakų) iki upės žiočių vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje ar valstybės sienos ribos, prie ežerų, tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 200 ha;	30 m (kai paviršinis vandens telkinys nutolęs nuo miesto ar miestelio ribos daugiau negu 10 m, šio paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta formuojama iki miesto ar miestelio ribos)	10 m
9.5 prie upių, kurių ištakos yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje.	3 m per visą upės ilgį Lietuvos teritorijoje prie upių iki 20 km ilgio	3 m per visą upės ilgį Lietuvos teritorijoje prie upių iki 20 km ilgio
	10 m per visą upės ilgį Lietuvos teritorijoje prie 20 km ir ilgesnių kaip 20 km, bet trumpesnių kaip 100 km upių	10 m per visą upės ilgį Lietuvos teritorijoje prie 20 km ir ilgesnių kaip 20 km, bet trumpesnių kaip 100 km upių
	30 m per visą upės ilgį Lietuvos teritorijoje prie 100 km ir ilgesnių upių (kai paviršinis vandens telkinys nutolęs nuo miesto ar miestelio ribos daugiau negu 10 m, šio paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta formuojama iki miesto ar miestelio ribos)	10 m per visą upės ilgį Lietuvos teritorijoje prie 100 km ir ilgesnių upių

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-23](#), 2026-02-20, paskelbta TAR 2026-02-20, i. k. 2026-02775

10. Upės, registruotos UETK, vagoje esančiam paviršiniam vandens telkiniui, kuris neregistruotas UETK, paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta nustatoma tokio dydžio kaip per ją tekančios upės vadovaujantis Tvarkos aprašo 9 punkto lentelės 9.2–9.5 papunkčiais.

11. Paviršiniame vandens telkinyje esanti sala, kurios plotas yra 3 ha ir mažesnis, priskiriama paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostai.

12. Paviršinio vandens telkinio plotas, ilgis, upių ištakos, žiočių vietos nustatomos pagal UETK duomenis. Miestų, miestelių teritorijos nustatomos pagal Adresų registro gyvenamųjų vietovių ribų duomenis. Miško žemė nustatoma pagal Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenis.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [D1-37](#), 2024-01-30, paskelbta TAR 2024-01-30, i. k. 2024-01707

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [547](#), 2002-10-21, Žin., 2002, Nr. 105-4732 (2002-11-06), i. k. 102301MISAK00000547
 Dėl aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 "Dėl Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-98](#), 2007-02-14, Žin., 2007, Nr. 23-892 (2007-02-22), i. k. 107301MISAK000D1-98
 Dėl aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 "Dėl Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-577](#), 2012-07-05, Žin., 2012, Nr. 82-4302 (2012-07-13), i. k. 112301MISAK00D1-577
 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 "Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo" papildymo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-206](#), 2013-03-19, Žin., 2013, Nr. 30-1489 (2013-03-23), i. k. 113301MISAK00D1-206
 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 "Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo" papildymo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-1127](#), 2018-12-28, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21796
 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-320](#), 2019-05-23, paskelbta TAR 2019-05-27, i. k. 2019-08318
 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-747](#), 2019-12-16, paskelbta TAR 2019-12-17, i. k. 2019-20302
 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, Sprendimas
 Nr. [2022-06-23 Nr. AB-17078-3-66-3-00031-2022-8](#), 2022-06-23, paskelbta TAR 2022-07-01, i. k. 2022-14282
 Nuasmenintas sprendimas 2022-06-23 Nr. AB-17078-3-66-3-00031-2022-8

9.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-293](#), 2022-09-02, paskelbta TAR 2022-09-02, i. k. 2022-18253
 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
 Nr. [D1-37](#), 2024-01-30, paskelbta TAR 2024-01-30, i. k. 2024-01707
 Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-23](#), 2026-02-20, paskelbta TAR 2026-02-20, i. k. 2026-02775

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo